Nogle Oplysninger om Magister Friderich Plum, Sognepræst til Gjentofte og Lyngbye 1643—1728 og Hustru Sophia Olsdatter 1662—1689.

Af **F. C. Bretteville-Plum.**

Afdøde Arkivsekretær i Rigsarkivet Gerhard L. Grove udarbejdede i 1903 en udførlig Stamtavle over Slægten Plum med Biografier af flere af Slægtens Medlemmer. Selvom dette Arbejde i det Store og Hele vistnok kan betragtes som samvittighedsfuldt udført, indeholder det dog paa flere Punkter Unøjagtigheder — om end for de fleste af disses Vedkommende af mindre Betydning —. Dette er saa meget mere beklageligt, da Værket i den mellemliggende Tid i adskillige Tilfælde er blevet benyttet som Kildeangivelse i genealogiske Arbejder.

Af denne Grund vil det maaske her være af Interesse at henlede Opmærksomheden paa en af de væsentligste Fejl, Stamtavlen indeholder, en Fejl som er gaaet igen bl. a. i »Gjentofte Kirkesogns, dets Kirkes og Præsters Historie« ved Chr. Hejlskov og I. Werner; og en Berigtigelse kan maaske siges at være af saa meget større genealogisk Interesse, som det drejer sig om Identiteten af Stammoderen til Slægtens saakaldte »Gjentoftelinie«, til hvilken bl. a. hørte Sognepræst til Korsør Claus Plum 1721—1781, dennes to Sønner, Apotheker i Vordingborg Anton Christopher Rohn Plum 1754—1802 og Biskop over Fyens Stift Dr. phil. & theol. Frederik Plum 1760—1834 samt Provst i Spjellerup P. A. Plum 1797—1880, endvidere Sognepræst til Taarnby N. M. Plum 1803—1865 og Professor Dr. med. P. A. Plum 1829—1915.

Arkivsekretær Grove anfører i Bogen Pag. 36, at Magister Frid. Plum, Sognepræst til Gjentofte, 1643—1728, den $^{13}/_{11}$ 1679 blev viet til Sophie Olsdatter »Datter af Ole Olsen til Gyldenlund«. Allerede Betegnelsen af Ole Olsen som værende »til Gyldenlund« maa karakteriseres som mærkværdigt vildledende, thi nævnte O. O. var, som bekendt, (Eiler Nystrøm Gentofte Sogn i Fortid og Nutid Pag. 239) Forvalter eller snarere Restauratør paa Kronens Ejendom Gyldenlund, det nuværende Charlottenlund, som han, jfr. en i »Museum« 1892 II. 260 gengivet Afskrift af Forpagtningskontrakten af 1685, havde forpagtet af Kronen mod en aarlig Af-

gift af 100 Rd. Der anføres bl. a. i Kontrakten, at han der maa holde et frit Værtskab og Gæstgiveri for alle og enhver med al den Frihed som andre Værtshuse i Danmark. Før sin Tiltrædelse af Forpagtningen havde O. O. været Kromand i Lyngby (Bilag til Kjøbenhavns Amts extraord. Skatter, Lyngby Sogn 1682 Rigsark., sammenholdt med en Fadderfortegnelse vedr. O. O.'s Søn Jørgen $^{21}/_{2}$ 1683, Lyngbye Kirkebog, Landsark.). Kroen i Lyngbye havde O. O. formentlig overtaget efter »Anders Kromand«, som indebrændte ved Præstegaardens Brand $^{18}/_{5}$ 1681 (Lyngbye Kirkebog Landsark.).

Det ses ikke, at Arkivsekretær Grove har haft noget Holdepunkt for sin nævnte Paastand, hvilket maa siges at være saa meget besynderligere, som han i Forordet til Stamtavlen Pag. 3 skriver: »..... for at gøre det muligt til enhver Tid at kunne fremhente Bevisligheder er Kildeangivelserne i denne Henseende anførte ret udførligt, selv med Fare for derved at trætte Læseren....«. Ikke hos nogen anden, der tidligere har beskæftiget sig med Slægten Plum, hverken hos Lengnich eller i Wibergs Præstehistorie, er saavidt vides Magisterens Hustru Sophie nævnt som værende en Datter af O. O. Gyldenlund. Det kunde synes, som om det Forhold, at O. O. optræder som Fadder til Magisterens femte Barn, alene har bevæget Arkivar Grove til at drage en Slutning, hvis Sandsynlighed maaske netop herved maatte anses som ringe. Mag. F. Plum noterer i sine Indberetninger til Myndighederne ang. de Personer, som skulde paalignes extraord. Skatter, i Forbindelse med Ole Olsen: ».....hans gamle Fader gaar paa Grafs Bred, kand inted gifve.....«, (Lyngby 1682), og Aaret efter findes følgende Indberetning fra Magisteren: »Ole Olsón, efftersom hand bevaris j Kongl. Arrest i Københafn, vistis inted at kunde tegne om hannem«. (Kjbhvns. Amts extraord. Skatter, Bilag for Lyngbye 1682—83 Rigsark.). Man maa imidlertid undres over, at Arkivsekretær Grove ikke har gjort sig bekendt med Skiftet efter O. O., som blev begravet $^{20}/_{3}$ 1694 (Gjentofte Kirkebog); han vilde da have erfaret, at de eneste Arvinger var Enken K i r s t i n e J ø r g e n s d a t t e r og de to umyndige Sønner. P e d e r O., døbt $^{31}/_{5}$ 1686, og A d a m L e v i n O., døbt $^{25}/_{8}$ 1687 (Kjbhs. Amts Skifteprot. 1692—97 Fol. 310 og Gjentofte Kirkebog, Landsarkivet). Hverken blandt Fadderne eller Formynderne for O. O.'s sidstnævnte Sønner findes Personer, der vare knyttede til Magisterens Slægt. Ole Olsens Enke giftede sig med Eftermanden paa Gyldenlund, J o h a n D r e v i s, (E. Carstensen: Hjørlunde Sogns Hist. Pag. 42—43).

Som Grundlag for en Undersøgelse af Sophie Olsdatters Oprindelse findes formentlig alene Listen over Fadderne for Magisterens Børn og derunder det eneste konkrete Holdepunkt, nemlig

Betegnelsen af Erich Olszón som »frater matris,« medens Betegnelserne »Søster« og »Moster« ere benyttede i Flæng og derfor ikke afgive faste Holdepunkter. Blandt Fadderne for den førstfødte Datter Lene, døbt $^{16}/_{12}$ 1680 skal foruden Præsident Resen og Hustru (Præsident Peder Hansen Resen's Moster, Maren Vinstrup, var Magisterens Faders, Professor juris Cl. Plums første Hustru) nævnes »Søster Bodelene«, Anders Rasmusz og Erich Olszón«, og som Faddere for Datteren Kirstine, døbt $^{26}/_{10}$ 1683 »Søster Ellen And. Rasmusz«. Sidstnævnte Anders Rasmussen, Brygger og Kirkeværge ved Hellig G. Kirke og en af Stadens 32 Mænd, var gift med Ellen Olsdatter jfr. Bevilling af $^{20}/_{5}$ 1676 (Personalh. T. 6. VI. 286), og han blev begravet $^{4}/_{8}$ 1684 (Personalh. T. 7. II. 148). Efter hans Død ægtede Hustruen ($^{8}/_{4}$ 1685) Brygger og senere Kæmner og Raadmand Peder Ogelby (Personalh. T. 7. II. 135). Peder Ogelby nævnes som Fadder for Magisterens Søn Claus, døbt $^{2}/_{9}$ 1686; P. Ogelbye var født c. 1655, død 1720 (Hellig G. Begravelsesprot.). Af Overformynderiets Hovedbog for Kjøbenhavn 1682—90 Pag. 74—83 (Landsark.) fremgaar det, at Formynderskabet for Anders Rasmussens Datter Kirsten i Juni 1685 overtoges af »Stiffaderen Peder Ogelbye«, medens Niels Jacobsen (Sletting), som var Fadder til Magisterens 2den Datter Kirstine, døbt $^{28}/_{2}$ 1684, var beskikket til Formynder for Datteren Lene. Man kan formentlig herefter gaa ud fra, at nævnte »Søster Ellen« er identisk med Anders Rasmussens og Peder Ogelbyes Hustru Ellen Olsdatter og Søster til Sophie Olsdatter. Niels Jacobsen (Sletting) var gift med Bodil Lene Olsdatter jfr. Bevilling af $^{28}/_{12}$ 1675 (Personalh. T. 6. V. 140); hun blev begravet $^{8}/_{6}$ 1701 (Personalh. T. 8. VI. 131). N. Jacobsen var Brygger og Viceraadmand og Formand for Stadens 32 Mænd, han var født c. 1636 og begravet $^{26}/_{5}$ 1706 (samme Henvisning).

Endelig vil det af nedenstaaende ses, at »Søster Ellen« og »Søster Bodelene« (Bodil Lene) vare Søstre til forannævnte Erich Olszón »frater matris«. Erich Olufsen Sletting blev (jfr. Wibergs Præstehistorie) i Aaret 1682 Sognepræst til Nordby paa Samsø og 1688 til Besser og Onsbjerg og Provst til Samsø og Tunø. Wiberg kender ikke Faderens Navn. Han døde $^{11}/_{6}$ 1697 (Personalh. T. 9. II. 163), den $^{17}/_{10}$ 1682 var han bleven gift med Anna Margr. Burenea (Personalh. T. 7. II. 15). Gejstlig Skifteprotokol for Samsø-Tunø 1682—1720 Fol. 46 b (Landsarkivet for Nørrejylland) indeholder Oplysning om, at der den $^{5}/_{10}$ 1697 holdtes Skifte efter ham, hvilket bl. a. indeholder følgende: ».....Formyndere for de øvrige Børn var den salig Mands Svogre Seigr. Niels Jacobsen og Sr. Peder Ogelbye, Negotianter og Indvaanere i Kjøbenhavn....«.

Efter saaledes at have konstateret Navnene paa de fire Sødskende, hvis Fader maatte antages at hedde Oluf eller Ole, og som i Betragtning af deres Giftermaal maatte antages at høre hjemme i Kjøbenhavn, er det lykkedes i Vor Frue Kirkes Daabsprotokol at finde omhandlede Sophie Olsdatters Forældre gennem følgende Protokollater:

1655. $^{29}/_{9}$. Olluf Lauritsen, Brygger, med sin Hustru Lene Andersdatter, en Søn kaldet Erich.

1657. $^{1}/_{1}$. Samme, Brygger paa Nørregade, med Samme en Pige kaldet Ellene.

1658. $^{4}/_{2}$. Samme med Samme en Pige kaldet Bodild Lene.

1659. $^{29}/_{6}$. Samme med Samme en Pige kaldet Anna.

1660. $^{27}/_{7}$. Samme med Samme en Pige kaldet Ellene.

1662. $^{18}/_{7}$. Samme med Samme en Pige kaldet Sophia.

Som yderligere Bevis for at ovennævnte Brygger paa Nørregade Oluf Lauritsen og hans Hustru Lene Andersdatter var Magister Friderich Plum's Hustrus, Sophia Olsdatters Forældre, skal anføres nedenst. Uddrag af »Kjøbenhavns Overformynderis Hovedbog« 1668—81 (Landsark.).

1668. Mandag d. $^{10}/_{12}$. »For afg. Oluf Lauritsen, Bryggers Børn at være Formyndere lovede efter Moderens Begæring:

Peder Jacobsen, Overformynder for Erich, gam. 12½ Aar.
Søfren Jørgensen, Overformynder for Bodil Lene, g. 10 Aar.
Anders Hansen, Brygger, for Elijen, g. 7½ Aar.
Jørgen Pedersen, Brygger, for Sophia, g. 5½ Aar.

(de to Døttre, den første Ellene og Anna var altsaa døde før Faderen).

1671. Mandag d. $^{27}/_{11}$. »For Oluf Lauritsen, Brygger's Søn at være Formynder i afg. Peder Jacobsens Flensborgs Sted lovede Peder Munch, Brygger, for Erich Olsen gl. 15½ Aar [1677 $^{23}/_{4}$ gav Erich Olsen Sr. Peder Munch Afkald til Kiøbenhavns Byting]«.

1672. Mandag d. $^{24}/_{4}$. »For afg. Oluf Lauritsen's Datter at være Formynder i afg. Søfren Jørgensen Overformynders Sted lovede Hans Stampe, Brygger, for Bodelene gl. 13½ Aar. [Skiftet holdtes $^{23}/_{11}$ 1671, fædrene Arv en Datter 2541 Dl. 1 Mk. 8½ Sk., endvidere udlovede Moderen til hver Datter til deres Bryllups Udredning 300 Dl. 1672 d. $^{17}/_{7}$ blev Skiftet holdt efter Sl. Lene Peder Munchis. Da tilfaldt Bodelene 1283 Dl. 1 Mk. 8½ Sk. Renten angaar af fædr. Arv for $^{16}/_{8}$ 1672, af Moderen angaar Rente pr. $^{11}/_{12}$ samme Aar. Bodelene havde Bryllup med Niels Jacobsen, Brygger, $^{3}/_{9}$ 1675]«.

1675. Mandag d. $^{6}/_{12}$. »For afg. Olluf Lauritsen, Bryggers Datter at være Formynder i Jørgen Pedersen, Bryggers Sted lovede Niels Jacobsen Brygger for Sophia 12½ Aar«.

1679. den $^{30}/_{12}$. »har Mester (Magister) Fridrich Blum [!] givet sin Svoger Niels Jacobsen fuldkommen Afkald paa sin Hustru Sophia Olsdatters Vegne«.

Jf. Personalh. T. 8. V. 284 er Brygger Oluf Lauritsen begravet i Frue Kirke »ved Siden af den yderste nordre Korspille efter Skøde $^{3}/_{1}$ 1668«.

Af foranstaaende fremgaar det, at Magisterens Svigermoder, Lene Andersdatter, efter Mandens Død giftede sig med Brygger Peder Munch. Hun blev begravet i Peder Munchs arvelige dobbelte murede Grav i vor Frue Kirke d. $^{10}/_{6}$ 1672, og Peder Munch blev begravet her $^{1}/_{4}$ 1682 (Personalh. T. 8. VI. 147).

Sophia Olsdatter var altsaa 17 Aar gl. da hun i Gjentofte Kirke blev viet til Mag. Frid. Plum. Vielsen blev foretaget af Mag. Henrich Bornemann. 27 Aar gl. døde hun den 26. Juli 1689. Magisteren skrev i sin Kirkebog: »Den 26. Julij døde min hjerte allerkjæriste Sophie Olsdatter efter 17 Ugers haarde udstandne Barsel seng, och blef begrafvid d. 1. Aug. och hensat i Capellet i Gientofte Kirche. Provsten Mag. Joh. Adolph Bornemann forklarede den Text 1 Peter 4—12—13 ofver hende. Dagen efter blef hendis Sl. Lig udført til K(i)øbenhafn och nedsat i min Sl. Faders Grafv i Vor Frue Kirke, hvor jeg achter at komme til hende«.